

Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2018

Tlačová správa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, 2.5.2019

Dlhodobá udržateľnosť sa zhoršila druhý rok po sebe

Vypracovanie správy o dlhodobej udržateľnosti verejných financií patrí medzi hlavné úlohy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, ktoré definuje ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti. Cieľom správy je vyhodnotiť situáciu vo verejných financiách na horizonte nasledujúcich päťdesiatich rokov, berúc do úvahy demografický vývoj, výsledky hospodárenia verejných financií v roku 2018 a v tom roku prijaté politiky. Vplyv starnutia populácie na Slovensku bude dlhodobo výrazne negatívne ovplyvňovať verejné financie a má preto iný charakter ako náhodný a dočasný ekonomický šok.

V roku 2018 nebola dosiahnutá dlhodobá udržateľnosť verejných financií. **Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol úroveň 1,32 % HDP, čím sa vzdialil od hranice nízkeho rizika pre dlhodobú udržateľnosť.** Znamená to, že v strednodobom horizonte je potrebné prijať dodatočné opatrenia na strane príjmov alebo výdavkov, ktoré trvalo zlepšia saldo hospodárenia verejných financií vo výške približne 1,32 % HDP tak, aby dlh verejnej správy zostal pod hornou hranicou limitu na dlh vo výške 50% HDP v období najbližších päťdesiatich rokov. **Hodnotenie nezahŕňa negatívny vplyv zavedenia stropu dôchodkového veku, ktorý by zhoršil udržateľnosť o dodatočných 1 % HDP. Tento vplyv bude zohľadnený až v hodnotení za rok 2019.**

Ivan Šramko, predseda Rady pre rozpočtovú zodpovednosť: „*K zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti došlo druhý rok za sebou. Kým v roku 2017 prispeli k zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti najmä faktory mimo kontrolu vlády, v roku 2018 sa dlhodobá udržateľnosť zhoršila najmä v dôsledku opatrení vlády.*“

Zo správy o dlhodobej udržateľnosti verejných financií vyplýva, že na dosiahnutie stavu dlhodobej udržateľnosti je potrebné dosiahnuť štrukturálny prebytok vo výške 0,5 % HDP do roku 2022, čo by sa malo zohľadniť pri stanovovaní strednodobých rozpočtových cieľov. **Stanovené ciele programu stability schváleného vládou v apríli 2019 v podobe štrukturálneho deficitu 0,2% HDP do roku 2022 nie sú postačujúce na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti.** Predseda Ivan Šramko: „*Napriek tomu, že dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií je hlavným cieľom ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti a vládou deklarovaný hlavný cieľ fiškálnej politiky, kľúčové rozpočtové dokumenty vlády tento cieľ nezohľadňujú.*“

Ústavný zákon predpokladal, že nástrojom na operatívne riadenie rozpočtu by mali byť záväzné výdavkové limity. **Zohľadnenie ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti pri stanovení strednodobých rozpočtových cieľov, z ktorých by mali vychádzať výdavkové limity, by zabezpečilo naplnenie zámeru ústavného zákona.** Ivan Šramko: „*Bolo by žiadúce, aby diskusia o podobe výdavkových limitov intenzívne pokračovala a po nevyhnutnom otestovaní možných variantov bol v krátkom čase predstavený legislatívny návrh na ich zavedenie. Limit na dlh je v ústavnom zákone považovaný za posledný nástroj, ktorý by mal zabrániť nadmernému nárastu dlhu s potenciálnymi negatívnymi dôsledkami na životnú úroveň obyvateľov Slovenska. Cieľom hospodárskej politiky by preto malo byť udržiavanie dlhu pod sankčnými pásmami s dostatočnou rezervou, aby negatívne vplyvy na rozpočet mohli byť absorbované bez nevyhnutnosti prijímať mimoriadne opatrenia na stabilizáciu dlhu.*“

Zhrnutie: <https://bit.ly/2vwTyXy>

Sprava: <https://bit.ly/2V5wz50>

Kontakt: sekretariat@rrz.sk